

**“GELECEĞİN DÜNYASINA HAZIRLANIRKEN EĞİTİMİN BÜTÇESİ: TÜRKİYE’DE EĞİTİM HARCAMALARI”
RAPORU TANITIM ETKİNLİĞİ KONUŞMASI
ORHAN TURAN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI
7 Ekim 2025 Salı, TÜSİAD Merkez Binası**

Değerli Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

Sizleri TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Eğitim Reformu Girişimi ile, bu sene de çok kıymetli bir çalışmayı hayata geçirmekten mutluyuz. Yılmaz Bey ve Erdal Bey’e de kıymetli konuşmaları için teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Eğitim, sadece, bir çocuğun okuldaki ilk yıllarından mezuniyete uzanan “bireysel” bir yolculuk değil. Bir ülkenin “kalkınma” yolculuğunun da, temel unsurlarından biri. Dolayısıyla eğitim, hepimizin ortak meselesi.

Beşeri sermayeye yapılan eğitim yatırımlarının, ülkelerin kalkınma sürecini de hızlandırdığı biliniyor.

- Eğitimin niteliği son derece önemli. Çeşitli çalışmalarda öğrencilerin matematik, okuma, problem çözme gibi, bilişsel becerilerinin uzun vadede ekonomik büyümeyle pozitif ilişkisi olduğu ortaya konuyor. Bu temel becerilerdeki artışın, büyümeye %1 ila 2 puan arasında etkisi olduğu görülüyor.
- Eğitim, toplumsal eşitsizliklerin azalması ve refahın nesiller arası aktarımı için de önemli. Yine çeşitli çalışmalar gösteriyor ki, kız çocuklarının ve dezavantajlı öğrencilerin eğitime erişimi artırıldığında, toplumsal gelir dağılımındaki eşitsizliklerin önemli bir kısmı telafi edilebiliyor.

Cumhuriyet dönemindeki eğitim seferberliği bunun en güzel örneği.

Kısacası, eğitimin eşitsizlikleri azaltma, beceri kazandırma, rekabet gücümüzü artırma ve toplumsal kalkınma açısından rolü kritik önemde.

Değerli Konuklar;

Yeşil ve dijital dönüşümle beraber, işgücü piyasasında artık temel okuryazarlığın ötesinde,

- dijital beceriler,
- analitik düşünme,

- yaratıcılık,
- problem çözme,
- liderlik,
- iletişim

gibi becerilere ihtiyaç artarken, bu becerilere sahip bireylere ulaşmak ise, dünyada ve ülkemizde giderek güçleşiyor.

Demografik fırsat penceremiz kapanmadan, öncelikle genç ve dinamik insan kaynağımızı en üst yetkinliklerle donatmamız gerekiyor. Bu nedenle insanımızın becerilerine yatırım yapmanın, buna kaynak ayırmanın önemini, her fırsatta vurguluyor, bunun bir tercih değil zorunluluk olduğunun altını çiziyoruz.

TÜSİAD olarak, her zaman vurguladığımız gibi eğitimi, işgücü piyasasının kısa vadeli ihtiyaçlarına cevap vermenin ötesinde, geleceğin beşeri sermayesinin temel kaynağı ve fırsat eşitliğinin, toplumsal refahın, rekabet gücünün ana unsuru olarak görüyoruz.

Okullaşma oranlarımızın yükselmesi çok önemli bir iyileşme. Bununla birlikte bugün ülkemizde eğitim sisteminin dışında kalan yaklaşık 600 bin çocuk var. Bunların arasında en büyük grubu, ortaöğretim çağındaki 14-17 yaş grubu oluşturuyor.

Gençlerimizin geleceğe hazırlanması ve küresel rekabet gücümüz için; eğitimin niteliğine ve katma değerli becerilerin kazandırılmasına odaklanmalıyız. Bunu yaparken, eğitimden kopan gençler ve çocuk işçiliği gibi sorunlarımızı, ihmal etmemeliyiz.

Mesleki ve teknik eğitimi, kamu-özel sektör- akademi ve sivil toplum iş birlikleriyle güçlendirmeliyiz. Uygulamalı eğitimden itibaren iş sağlığı ve güvenliğine yönelik önlemleri artırmalıyız.

Eğitime yapılan yatırımlarda en yüksek geri dönüşün sağlandığı okul öncesi eğitime, ayrıca değinmek isterim. Dünyada pek çok ülkenin yaptığı gibi, okul öncesi eğitimi 5 yaştan başlayarak, zorunlu eğitim kapsamına alıp, gerekli kaynakları ayırmalıyız.

Değerli Konuklar,

Hiçbir politika alanı kaynaklardan bağımsız düşünülemez. Eğitimde de en nitelikli ve kapsayıcı politikaları hayata geçirmek için, kaynakların büyüklüğü ve dağılımı son derece önemli. Eğitime yaptığımız her yatırım, ülkemizin geleceğine gerçek yatırım demek.

Bu yaklaşımla, ERG işbirliği ile hazırladığımız “Geleceğin Dünyasına Hazırlanırken Eğitimin Bütçesi” raporunu birazdan sizlerle paylaşacağız.

Birleşmiş Milletlerin çalışmaları, kamu eğitim harcamalarının toplam bütçe içindeki payının %15-20, milli gelire oranının ise %4-6 aralığında olmasını tavsiye ediyor. Özellikle 6 Şubat depremleri sonrasında, kamu eğitim harcamalarının toplam bütçe içindeki payında, bir artış var. Bu eğilimi, eğitime ayrılan kamu kaynaklarında istikrarlı bir artış politikasına oturtarak kalıcı hale getirmemiz gerekiyor. Böylece hem toplam bütçe, hem de milli gelir içinde kamu eğitim harcamalarının payını ve öğrenci başına eğitim harcamasını, uluslararası ortalamalara yükseltmiş bir ülke olmalıyız.

Eğitimde sadece cari harcamaları değil, eğitimin uzun vadede niteliğini belirleyen altyapı ve sermaye harcamalarının payını da artırmalıyız.

Geleceğin becerilerini kazandıracak şekilde eğitimin içeriğini, öğretmenleri ve eğitim ortamlarını güçlendirecek, yeşil dönüşüm ve dijital altyapıyı gözetilen yatırımlar önem taşıyor.

Dünyada ilk 10 ülke arasında olmak için, eğitimde de ilk 10 ülke arasına girmeliyiz diyoruz. Kaynakları etkin şekilde doğru alanlara harcadığımızda, toplumsal kalkınmayı hızlandırabilir, eğitimin çıktılarını ve ekonomiyle bağına güçlendirebiliriz.

Değerli Konuklar,

Bir ülkenin kaynakları elbette sınırsız değildir. Ancak mevcut kaynaklarımızı ne kadar verimli kullandığımız, ülkemizin çocuklarının, gençlerinin geleceğini belirleyecek önemdedir.

Sözlerime son verirken, ERG’ye, raporu hazırlayan değerli yazarımıza ve Eğitim Çalışma Grubumuza teşekkür ediyorum. Kıymetli konuşmacılarımızın da, bu önemli konuda sorunları ve çözüm yollarına yönelik ufukumuzu açacağına inanıyorum. Hepimiz için verimli bir toplantı olmasını diliyorum.